

ACC. N:R. 5790

Landskap: Småland Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: - Adress: Gårdby
Socken: Nybro stad Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

MARKNAD

8 s.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5790

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: - Adress: Gårdby
Socken: Nybro stad Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

MARKNAD

Dagboksanteckningar

Med 1 foto

Madesjö i maj -38.

På förmiddagen i dag var jag illamående, så jag hade lagt mig och tagit en filt över mig, men jag frös litet i alla fall. Och så kom Ebbe - det är en ung person av familjen, som jag bor hos (ungefär i min egen ålder) - in och frågade om jag inte skulle följa med på marknaden. Det är nämligen marknad - eller stortorgdag - i Nybro, som ligger här alldeles i närheten i dag. Jag ville gärna fara in på marknaden, så jag steg upp, och Ebbe var efter litet brännvin, så jag tog en sup, och då blev jag bra igen, så sen cyklade vi in till Nybro.

ACC. N:R. 5790

Landskap: Småland. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: - Adress: Gårdby
Socken: Nybro stad Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Vi körde över torget, där det pågick litet jämn kommers. Karameller, selar och hemgjorda spånkorgar såldes där.

Vi körde vidare till kreaturstorget, där stallarna (uppförda 1932 av Nybro djurskyddsförening) finns. Vi träffade där ett par av Ebbes bröder. De var där för att köpa en ko, men som vi inte hade något sådant ärende, gingo vi vidare för att se oss omkring.

En del hade grisar med sig (25 kr styck), men de flesta var på marknaden för att köpa eller sälja kor. Endast ett litet fåtal hästar salufördes. Av kor var här en rad på 45 - 50 stycken, som stod bundna i stallängan. De allra flesta av R.-S.-B.-ras.

Skjutsar rörde sig till och från på marknadsplanen. Förspännda med livliga hästar, som voro av mer och mindre ren norsk ras. Ardennerhästarna är ovanliga här inne i landet.

Det var också några zigenare på marknaden. De bägge första av

ACC. N:R. 5790

Landskap: Småland. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: - Adress: Gårdby
Socken: Nybro stad Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

dem, jag såg, var en ung zigenare, som kom ner tillsammans med sin lille son. Pojken tycktes vara en 10 - 12 år gammal. De ledde var sin häst. Både fadern - en omkring 30-års karl - och sonen hade ganska fina kläder. Deras kostymer tycktes vara alldeles nya, men de var naturligtvis väldigt skrynkliga och ovärdade.

Pojken hade en grå sportkostym med golvbyxor. Han hade inte några strumpor, fastän det är ganska tidigt på våren än och en rätt så bitande skarp blåsig dag i dag. Byxorna räckte, ouppknäppta som de hängde nere på benen, så räckte de ner till skorna. Där var de litet löst hopdragna med stropparna. Stropparna slog till i backen, invid hans små fötter, då han gick. Han hade ett par lågskor av fint, tjockt vitt skinn.

Den äldre av de båda - som jag alltså antar var pojkens fader - hade mörkblå kostym och mörkblå ytterrock i elegant snitt,

ACC. N:R. 5790

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: - Adress: Gårdby
 Socken: Nybro stad Berättat av: upptecknaren
 Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

samt en blänkande ny ljusblå hatt av silkesfelb. Han hade den ganska stort skurna kragen på rocken uppslagen vid ena sidan, såsom en filmcharmör. Hans byxor var vida nertill och räckte ner i backen bakom skoklackarna. Zigenaren skilde sig ju inte alls från de andra marknadsbesökarna genom det att han hade rätt mycket hästragg på kläderna, det var bara det att han hade nya moderna kläder, som var fulla med hästhår. Bönderna här tar inte sina bästa kläder, då de far till marknaden.

Sedan kom det ner fler zigenare till marknaden. Bland dem en ung kvinna, som tycktes vara den här omtalade zigenarens hustru. Hon hade en småblommig kjortel av tunnt tyg, möjligen någon sorts bommulstyg med mjukt fall - fullblå botten med klasar och blommor i rött och ljust. Därtill en tröja⁴⁾ av mönstrat grått silke, och en silkesduk i samma färger som kjorteln på huvudet. Vi-

4) blå

ACC. N:R. 5790

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: - Adress: Gårdby
Socken: Nybro stad Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

dare strumpor. Kjolen hos zigenerskorna är alltid lång. Samt lågskor med halvhöga klackar. Och slutligen en kort schaggjacka, som var ljusgrå. Hon hade ett par tämligen stora silverspännen i huvduken. De satt ett på vardera sidan av huvudet - precis där de passade bäst. De bestod av mynt på en båglinje, och ett par små medaljonger av runt silver hängde i var sin lilla länk vid vardera smycket.

Ebbe föreslog att vi skulle gå bort till zigenarna till det stället av marknadsplanen, där de var med sin vagn; ofta då man är på marknad, går man nämligen och betraktar dem.

De hade en norsk fux vid vagnen. I ringen uppe vid örat, på lädergrimman, var det en röd tygtofs fastknuten, och medan jag stod och tittade på detta, kom zigenerskan fram till Ebbe och frågade om hon fick spå honom. När han då sade att han inte ville bli spådd,

ACC. N:R. 5790

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: - Adress: Gårdby
Socken: Nybro stad Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

kom hon till mig.

"Får jag se din hand!"

"Ja, men du skall inte spå mej", sade jag.

"Kom med," sade hon och ledde mig vid handen litet längre bort utmed sidan av vagnen, där vi stod litet längre bort från folket runt omkring.

"Du har haft mycket roligt, och du har haft mycket tråkigt," började hon läsa: "ge mej 50 öre, så skall jag spå dej." Men jag ville - som sagt - inte bli spådd, och bestämde mig för att det fick bli vid det.

Jag bad henne i stället att jag skulle få se hennes hand, vilket hon inte hade emot på. Hon hade en litet grov arbetshand med svarta nagelkanter. Och såg vidare ut som om hon hade haft mycket roligt och gått igenom något ganska tråkigt.

5790

ACC. N:R.

Landskap: Småland

Upptecknat av:

Lage Nilsson

Härad:

Adress:

Gårdby

Socken: Nybro

Uppteckningsår: -38



LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Marknad.
Text å när-
slutna sidor!

ACC. N:R. 5790

Landskap: Småland. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: - Adress: Gårdby
Socken: Nybro stad Berättat av: upptecknaren
Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Sedan gick vi bort och träffade en kvinna, som sålde Evangeli härold, ty hon var pingstvän. Hon vittnade också - eller talade omedelbart om - att hon hade blivit räddad till livet från en mycket svår sjukdom, som hon uppgav, genom ett underverk och Jesus' tydliga ingripande. Hon hade trott att hon skulle dö, men när hon inte gjorde det anslöt hon sig till väckelserörelsen. Där var också en karl, som sålde räfsor. Han var från Oskar socken (i närheten av Nybro), och räfsorna tillverkade han själv hemma, och brukade sälja på marknaderna. Se foto å sid. 7!